

Amsterdamse studiemiddag 'Drinkwater voor de toekomst; milieu-aspecten en alternatieven'

'Drinkwater voor de toekomst; milieu-aspecten en alternatieven' was de titel van een studiemiddag die op 21 november jl. werd gehouden in het Stadhuis/Muziektheater van Amsterdam. De bijeenkomst was georganiseerd door Gemeentewaterleidingen Amsterdam in samenwerking met de Interfacultaire Vakgroep Milieukunde van de Universiteit van Amsterdam.

Wethouder Jonker.

In zijn openingswoord schetste drs. P. Jonker, wethouder voor de Nutsbedrijven in Amsterdam, de achtergronden van de bedrijfsvoering van het hoofdstedelijke waterleidingbedrijf: vanouds een duinwaterbedrijf (sedert 40 jaar wordt voorgezuiverd Rijnwater geïnfiltreerd en gewonnen), maar met als tweede bron het water uit de Utrechtse Bethunepolder met Amsterdam-Rijnkanaalverbinding en de Waterleidingplas. De derde bron, de grondwateronttrekking bij Hilversum is sinds begin 1989 gesloten.

Bethunepolder

'Willen we voor onze drinkwatervoorziening niet geheel afhankelijk zijn van de Rijn, dan is de Bethunepolder voor ons van vitaal belang. Wij zullen ons daarom met alle kracht verzetten tegen de Utrechtse plannen de polder te inunderen. We zijn gaarne bereid om ook in het Utrechtse mee te denken over een optimaal samengaan van drinkwatervoorziening en natuurbeheer, maar zullen nooit meewerken aan te eenzijdige keuzes,' aldus Jonker.

Beleidsnota

Ir. M. K. H. Gast, directeur van Gemeentewaterleidingen gaf vervolgens een samen-

vating van de Beleidsnota voor de productiecapaciteit van het bedrijf tot het jaar 2000 'Drinkwater voor nu en later', waarin als tussenfase voor 1994 een reële productiecapaciteit van 101 miljoen m³ wordt voorgesteld (thans is haalbaar 70 miljoen m³). De eerste stap die wordt voorgesteld is de rivierduinwaterleiding (Leyduin) op eindcapaciteit te brengen, en aanpassingen van de plassenwaterleiding.

De mogelijkheid het huishoudelijk watergebruik terug te dringen moet zeker worden overwogen, maar bedacht moet worden, dat woningverbetering en woningverdunding in Amsterdam onvermijdelijk een stijging veroorzaken. De aanleg van een tweede waterleidingnet leidt tot een kostenstijging met een factor 5.

'We zijn niet tegen bemetering van de Amsterdamse woonhuisaansluitingen, maar het leidt door de noodzakelijke gigantische breekpartij tot een verdubbeling van de drinkwaterprijs. Bovendien laten ervaringen elders zien, dat er na bemetering wel een tijdelijke daling van het gebruik optreedt van zo'n 10 à 15%, maar dat het zich vervolgens op het oude niveau stabiliseert, dus dan schiet je er weinig mee op,' aldus Gast.

MER-studie

Als studie-object is afgelopen jaar aan de Interfacultaire Vakgroep Milieukunde van de UvA onderzocht welke elementen een milieu-effectrapport over de voorgestelde

stapsgewijze capaciteitsuitbreiding van de rivier-duinwaterleiding zou moeten bevatten. Daarover sprak drs. W. van der Wulp, die zijn voordracht afsloot met een aantal aanbevelingen:

- vertaling van het concept-milieuplan van de VEWIN naar de situatie van Gemeentewaterleidingen, inclusief de daarin vermelde aanzetten voor waterbesparing;
- bij stadsvernieuwingprojecten waterbesparende apparatuur installeren en bemeteren. 'Aan het onbemeterd zijn van Amsterdamse huishoudens zou zo snel mogelijk een einde moeten worden gemaakt';
- een preventieteam instellen dat bedrijven doorlicht op mogelijkheden voor waterbesparing ('Onze vakgroep heeft kortgeleden, in samenwerking met Gemeentewaterleidingen, Nestlé Amsterdam doorgelicht en een waterbesparing van 35% bleek zonder problemen mogelijk. Deze besparing is in juni 1990 gerealiseerd met een terugverdiëntijd van slechts twee maanden. De bespaarde waterhoeveelheid is 118.000 m³ per jaar.')

Voorts pleitte Van der Wulp voor een duidelijk gecoördineerd beleid van VROM op het gebied van waterbesparing en een integraal onderzoek naar de drinkwatervoorziening in VEWIN-regio NoordWest, waarbij een mogelijk spaarbekken in het IJsselmeer en waterbesparing een belangrijke rol dienen in te nemen. Bij diep-infiltratie moet uitdrukkelijk ook gekeken

Forumdiscussie met v.l.n.r. Tellegen, Jonker, Gast en Van der Wulp.

worden naar lokaties buiten de duinen, aldus Van der Wulp.

Provincie

Het VEWIN-milieuplan ontmoette warme instemming van de volgende spreker, Milieu- en Watergedeputeerde van Noord-Holland G. de Boer: 'Het streven van de provincie in het Waterhuishoudingsplan en Milieubeleidsplan een integrale afweging te plegen tussen maatschappelijke belangen, als die van de drinkwatervoorziening en het milieu, in combinatie met het toenemende besef bij de waterleidingsector dat haar bedrijfsvoering een resultante is van milieubeleid en zij hierop in haar bedrijfsvoering actief invloed kan uitoefenen, vormen voldoende grond voor een intensieve interactie op het beleidsveld van de openbare drinkwatervoorziening. Ik verwacht dat deze interactie zich ook met Gemeentewaterleidingen positief ontwikkelt, en leidt tot een uitbouw in de praktijk van het Amsterdamse waterleidingbedrijf tot een volwaardig drinkwater- en milieubedrijf,' aldus De Boer.

Rijksbeleid

Tenslotte sprak ir. W. Cramer (min. v. VROM, DGM, Directie Drinkwater, Water, Bodem) over de nota 'Naar een glasheldere toekomst' als voorbereiding op het Beleidsplan Drink- en Industrierwatervoorziening, dat eind 1991 zal worden uitgebracht. 'De drinkwatervoorziening ligt van twee

kanten onder vuur,' aldus Cramer: 'eensdeels in verband met de onvoldoende kwaliteit van de grondstof, en anderen-deels vanwege de noodzaak tot het beperken van de eigen milieubelasting als gevolg van de drinkwaterproductie. Het is allemaal vooral beleidsmatig vuurwerk, dat na het optrekken van de rook, zicht moet geven op een duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening en dus op een glasheldere toekomst.'

Discussie

Onder leiding van prof. dr. E. Tellegen (UvA) werd gediscussieerd over de voorgaande lezingen.

De gedachte dat de vraag naar water kan worden beïnvloed door het prijsmechanisme te hanteren, achtte Gast twijfelachtig: 'De waterprijs is geen echte factor in het gezinsbudget.'

Professor Sevenster (RUL) sprak zijn verbazing uit over het feit, dat er naar dergelijke effecten geen nader onderzoek is gedaan, maar Gast wees erop, dat een dergelijk onderzoek ook niet werkelijk relevant zou zijn: 'Er is water genoeg. Het gaat eigenlijk niet om kwantiteits- maar om kwaliteitsproblemen'. Ir. J. Louwe Kooijmans (directeur WLZK) wees erop, dat er voor het vaststellen van soms niet onaanzienlijke lekverliezen in oude steden een taak ligt voor de inspectie-afdelingen van de waterleidingbedrijven. Daar kan nog heel wat worden bespaard. In die rol moeten de inspectiediensten minder als politie, en meer als adviseurs optreden.

Ir. E. Roosma (PWN) wees op het gespleten karakter van het rijksbeleid, waar het gaat om de bescherming van de bronnen van het drinkwater: het IJsselmeer is aangewezen als bron voor de drinkwatervoorziening, maar vergunningen voor proefboringen naar olie en gas worden niettemin – ondanks houtsnijdende protesten – zomaar gegeven.

Drs. M. Jansen (Duinbehoud) vroeg of er nog aandacht werd besteed aan de gedifferentieerde waterleiding: 'Zijn er plannen om te onderzoeken of 'ander water' op een andere manier (dan via een dubbel leidingnet) vorm kan krijgen?' Gast: 'Vooral in het westelijk havengebied wordt daar op dit moment naar gekeken. Maar zo'n systeem rendert alleen bij behoorlijke afname. En de groei zit toch eigenlijk vooral in de sector huishoudelijk gebruik.'

Tellegen stelde nog vast, dat de keuze in de Amsterdamse beleidsnota om eerst Leyduin aan te pakken, niet was bepaald door milieu-overwegingen, maar door de kosten.

Gast: 'Je kunt een prachtig milieueffectrapport maken, maar het plaatje verandert niet fundamenteel. Wij denken dat we het bestaande systeem maximaal moeten benutten en dan verder moeten kijken naar de beschikbare mogelijkheden.'

GBV

Summaries

- End of page 709.

H₂O (23) 1990, nr. 26; 732

W. A. C. MAASDAM, G. B. M. PEDROLI and A. J. VAN WIJK

High zinc concentrations in groundwater Strijper Aa-area: the soil-groundwater relationship

Very high zinc concentrations occur in the shallow groundwater of the Strijper Aa-area, a coversand area in southeastern Brabant, The Netherlands. The processes influencing these concentrations are unclear. Two soil profiles under coniferous afforestation are studied on heavy metal contents. Groundwater at these sites differs strongly in zinc-contents, but total heavy metal contents nor EDTA-extractable heavy metal contents differ between the two soil profiles. It is concluded that lateral processes in the saturated zone play a large role in groundwater pollution by heavy metals.